

HVEM SKAL MAN HOLDE MED?

*Israelske soldater i Jerusalem for et års tids siden, mens der var relativ ro. I dag ser billederne fra Israel anderledes ud.
- Lad os fortsætte med at bede om forsoning - og en varig fred - mellem de stridende parter i Mellemøsten.*

Hver dag sine skrækkelige - og skræmmende - billeder fra Israel, Vestbredden og Gaza. Sådan har det været gennem de første tre uger af oktober måned. Når denne avis læses, vil man ud fra andre aviser og TV vide om volden i Mellemøsten er mindsket eller eskaleret siden da.

Ved møder rundt omkring i landet mødes man med spørgsmålet: Hvem skal man holde med?

Mit personlige svar er: Dem der vil freden.

Det betyder i den nuværende situation at begge de stridende parter må give indrømmelser. Hvad disse indrømmelser skal bestå i, skal jeg ikke her gøre mig klog på. Der gives ingen fingerknipsfærdige løsninger. Kun hvis de moderate kræfter sejrer i deres respektive lejre, er der stadig håb om fred. Dette håb har jeg stadigvæk.

Jamen, er det der sker i Mellemøsten netop nu ikke et tegn på at Kristi genkomst er nært forestående - og et tegn på at fredsprocessen med dens indrømmelser fra israelsk side er imod Guds vilje? Sådan mener nogle kristne.

Men det vover jeg nu ikke at sige. Som kristne bekender vi troen på Kristi nært forestående genkomst. Det er en integreret del af vor bekendelse. Men denne bekendelse betyder ikke at vi skal lade fem og syv være lige. Så lang tid det hedder »i dag«, skal der kæmpes for fred og retfærdighed i verden. Ikke mindst af dem der venter Kristi genkomst.

I en bog der udkom sidste år skrev Lisa Loden, som er messiansk jøde og arbejder på Caspari Center i Jerusalem, blandt andet følgende om forholdet mellem messianske jøder og palæstinensiske kristne: »Kærlighed og forsoning, etisk adfærd og moral er spørgsmål der har større vægt end territoriale hensyn - uanset ens egen status som besætter eller besat. Hvor vigtige territoriale hensyn end kan være, er de sekundære i lyset af Jesu kærlighed.«

Før den igangværende konflikt har Den Danske Israelsmission - i al beskedenhed - støttet forsoningsarbejdet mellem messianske jøder og palæstinensiske kristne. Det vil vi fortsætte med. Vi er alle skabt i Guds billede. Gud elsker os alle. I Kristus.

Uden at virke alt for pessimistisk: messianske jøder og palæstinensiske kristne vil i tiden fremover have endnu større brug for vor støtte. Hver på sin måde er de meget berørt af konflikten, en konflikt som også har berørt deres forhold til hinanden.

Kai Kjær-Hansen

Jesus: Jeshua eller Jeshu?

Artiklen af Gershon Nerel om messiansk-jødiske symboler - hvoraf første del blev bragt i sidste nummer af avisen - giver et udmærket eksempel på det spændingsfelt messianske jøder befinder sig i. De tilhører Jesu Kristi legeme sammen med os andre. De ønsker at identificere sig med deres eget folk - det jødiske. De har problemer med korset, ikke mindst på grund af kirkens forsyndelser i korsets navn mod det jødiske folk, selv om korset for kirken er blevet *symbolet* som sådan for Kristus-troen.

Symboler er identifikations-tegn. Nogle kristne mener at messianske jøder identificerer sig for meget med deres folk - til skade for deres fællesskab med kristne i øvrigt. Nogle messianske jøder mener at de identificerer sig for lidt med deres eget folk.

På flere punkter distancerer messianske jøder i Israel sig selvfølgelig fra deres jødiske omgivelser når de skal identificere sig selv. Ét eksempel herpå er deres brug af Jesus-navnet.

Det historiske navn for Jesus på hebraisk er *Jeshua*; på engelsk gengives det ofte som *Yeshua*. Som andre he-

Jesus-navnet på en moderne kakkel-kalkeret efter en inskription fra det første århundrede: fire konsonanter, der skal læses som Jeshua.

braiske navne har Jesus-navnet mening. Det betyder »den, ved hvem Herren frelser« eller »Herrens frelse« (jf. Matt 1,21).

Når messianske jøder taler om Jesus, taler de om deres *Jeshua*. Det har fire konsonanter på hebraisk. Når andre israelske jøder taler om Jesus af Nazaret, benævner de ham *Jeshu*. Det har tre konsonanter på hebraisk. To navne om samme person. Selv i den videnskabelige Jesus-forskning på nyhebraisk bruges almindeligvis formen *Jeshu* - med den fjerde konsonant kappet af.

For de fleste israelere i dag ligger der ikke noget negativt i at kalde Jesus af Nazaret for *Jeshu*. Sådan hedder han altså på ivrit. For ultra-ortodokse jøder er det anderledes. De ved fra den jødiske tradition at de tre hebraiske konsonanter i *Jeshu* kan tydes. Den almindelige tyd-

ning af *Jeshu*-formen er ifølge jødisk tradition: »Må hans navn og hans minde udslættes.«

Er der én ting messianske jøder i Israel ikke vil, så er det at Jesus-navnet skal udslættes. Han - *Jeshua* - kom for at frelse sit folk fra deres synder.

Hvis kristne ikke forstår at messianske jøder har problemer med at bruge korset som symbol for deres tro, bør de lægge mærke til messianske jøders navneform for deres Messias og frelser.

Gennem deres brug af navneformen for Jesus gør messianske jøder det samme som vi andre gør gennem vores symbol, nemlig korset: de - og vi - hævder at kun i ham, den korsfæstede og opstandne *Jeshua* findes frelsen.

For jøder og ikke-jøder.

Kai Kjær-Hansen

TÆT PÅ JESUS

David Flusser i 1998 i forbindelse med præsentationen af hans opdaterende biografi om Jesus.

David Flusser er død. Han døde den 15. september i Jerusalem på sin 83-års fødselsdag. Han udgjorde én del af det israelske Jesus-treklover som i sidste halvdel af det 20. århundrede forsøgte at forstå jøden Jesus ud fra en jødisk kontekst. De andre to var Pinchas Lapide og Schalom Ben Chorin - sidstnævnte døde i 1999.

Flusser var født i Wien i 1917 og studerede og underviste i klassisk filologi i Prag før han immigrerede til Israel, hvor han blev professor ved Det Hebraiske Universitet og underviste i emner der faldt ind under det andet tempels

periode, heriblandt kristendommen. Uden for Israel er han i særdeleshed kendt for sin lille Jesus-biografi, som først kom på tysk i 1968 og senere blev oversat til mange andre sprog.

Han tog i sine mange artikler et opgør med især tyske teologer, som bl.a. mente at

det var umuligt at vide noget sikkert om den historiske Jesus. Han indleder sin Jesus-biografi med følgende ord: »Meningen med denne bog er frem for alt at vise at det er muligt at skrive Jesu livs historie«. For almindelige danske bibellæsere lyder det måske ikke så epokegørende; men i den teologiske verden var det et udsagn der gav genlyd. Flusser har som få andre inspireret kristne teologer til at forstå Jesus ud fra den jødiske sammenhæng Jesus levede i.

Den israelske skribent Yaron Avitov hævder i en bog, hvor han i et kapitel beskæftiger sig med Flusser, bl.a. at Flusser troede på et liv efter døden og ikke var bange for døden. Især glædede han sig

til at møde sin yndlingsjøde, den korsfæstede Jesus. Rygtet om »denne jødiske vismand som vidste mere om Jesus end nogen kardinal«, løb over hele den kristne verden og tiltrak mange til hans forelæsninger. »Jeg er tæt på Jesus,« sagde Flusser. »Jeg har en hengiven holdning til ham. Jeg kender hans religiøse og moralske budskab, men der er én forskel - jeg er mere pessimistisk. Hvis der er nogen lighed mellem mig og nogen fra den tid, er det snarere den ældre Hillel. Det meste af hvad jeg sætter pris på hos Jesus, findes hos ham.«

Som dansk præst - og studerende - i Israel i perioden 1976-78 havde jeg fornøjelsen at blive modtaget af Flusser i hans arbejdsværelse adskillige gange. Var man først kommet derind, var det ham der snakkede. Efter et sådant besøg fortalte jeg på mit nybegynder-ivrit en der kendte Flusser, at jeg havde været hos ham og snakket med ham. Vedkommende replicerede: »Du talte med Flusser? Jeg måtte indrømme at det var ham, der havde talt. Gennem sine skrifter taler han stadig om jøden Jesus, som var ham så nær. Meget tættere på Jesus kan man vist ikke komme som jøde - uden at overgive sig til ham.

Kai Kjær-Hansen